

Bijlage bij agendapunt 3

Aan de leden van het Algemeen Bestuurlijk Overleg jeugd
Van werkgroep transformatie
Datum 28 mei 2013
Onderwerp opdracht expertgroep overgangsmaatregelen

Inleiding

In de projectopdracht die voor de expertgroep overgangsmaatregelen is opgesteld, is er van uitgegaan dat de expertgroep in de week van 27 mei haar adviezen aan de werkgroep transformatie zouden opleveren.

Dit is de expertgroep gelukt, maar de landelijke ontwikkelingen zetten de werkzaamheden van de expertgroep in een ander perspectief. Daarom wordt het opgestelde advies nu niet gepresenteerd.

In het medio mei 2013 gepresenteerde Transitieplan jeugd, is namelijk opgenomen dat de regio's wordt gevraagd voor 31 oktober 2013 een zogenoemd regionaal transitiearrangement uit te werken in overleg met de zorgaanbieders.

Voor de jeugdzorg hebben de Drentse gemeenten aangegeven, dat de provincie Drenthe de regio is waarbinnen zij samenwerken. Als hier dus over een regionaal transitiearrangement wordt gesproken, gaat dat over de hele provincie Drenthe.

De expertgroep verzoekt om haar de opdracht te geven het regionale transitiearrangement voor te bereiden. Dat maakt het mogelijk het voorwerk dat gedaan is, te koppelen aan de door het Rijk gewenste uitwerking van de regionale transitiearrangementen.

Wij ondersteunen als werkgroep transformatie dit verzoek.

In het recent (13 mei 2013) verschenen transitieplan jeugd, geven het Rijk, het IPO en de VNG gezamenlijk aan (op pagina 3) dat "Het is de bedoeling dat de overgang naar het nieuwe stelsel via een zachte landing tot stand komt. Enerzijds moeten grote veranderingen doorgevoerd worden en is er een grote ambitie; anderzijds dient continuïteit van zorg gewaarborgd te worden".

In de publicatie van het Nederlands Jeugd Instituut van maart 2013 "transformeren met beleid" geven van Yperen e.a. aan dat het goed is om teneinde die "zachte landing" te realiseren, voor een 'getrapte aanpak' te kiezen.

In theorie kan daarbij nog steeds sprake zijn van een volledige transitie van de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid naar de gemeenten, maar vindt de transformatie stapsgewijs plaats. Bij een getrapte aanpak gaat het om een gedoseerd bijeenbrengen van vier ontwikkelingen en het vertalen van deze ontwikkelingen in budgettaire ruimte ('posten'):

1. Korting op het totale budget waaronder de huidige zorg voor jeugd functioneert.
2. Ombouw van intensieve ('geïndiceerde') zorg naar lichtere vormen van zorg, ter vergroting van het volume van de eerste lijn.
3. Vernieuwing van intensievere, speciale zorg door onder meer het contracteren van innovatieve zorgaanbieders.
4. Vasthouden en doorontwikkeling bestaande zorg, bijvoorbeeld door deze in te zetten door implementatie van effectievere, evidence-based programma's bij jeugdigen en gezinnen met ernstige problematiek. "

Om het overleg met de zorgaanbieders met betrekking tot het Drentse regionale zorgarrangement in te kaderen, vragen wij u de hierna aangegeven uitgangspunten bij het op te stellen regionale transitiearrangement, vast te stellen als richtinggevende uitgangspunten.

Uiteindelijk wordt het transitiearrangement definitief vastgesteld via de afzonderlijke colleges en gemeenteraden.

Planning

Zoals gezegd, dient er voor 1 november 2013 een door de afzonderlijke gemeenteraden (en aanbieders, provincie en zorgkantoor) vastgesteld regionaal transitiearrangement te worden toegestuurd aan het ministerie van VWS.

Om dit te kunnen realiseren, stellen we voor het volgende tijdschema te hanteren:

Raadsbesluiten over regionale Transitiearrangementen	uiterlijk 24 oktober 2013
ABO	18 september 2013
Collegebesluiten over regionale Transitiearrangementen	mogelijk vanaf 10 september 2013
Aanbieden voorstel als uitwerking van regionale transitiearrangementen aan colleges van burgemeester en wethouders	uiterlijk 4 september 2013
VBO (te plannen)	week 35 (eind augustus)
Aanbieden conceptvoorstel door expertteam aan leden VBO	week 34
Bespreking conceptvoorstel in Regiobureaus (te plannen)	eerste week augustus 2013
Start voorbereidingen uitwerking regionale transitiearrangementen door expertteam overgangsmaatregelen	week 26 (na ABO 26 juni)
Verkennd gesprek met grootste aanbieders over mogelijkheid regionaal transitiearrangement door expertteam	17 juni 2013

Uitgangspunten

Bij het opstellen van een regionaal transitiearrangement voor Drenthe worden door de navolgende uitgangspunten gehanteerd.

Ten aanzien van het beleidskader jeugdzorg:

- De visie voor de toekomstige jeugdzorg hebben gemeenten en provincie vastgelegd in het document “als jeugd en toekomst tellen”.
- De uitgangspunten die in deze visie zijn vastgelegd, zijn onverkort van toepassing op het regionale transitiearrangement.
- Er zijn drie bijkomende aspecten van belang:
 - Gemeenten hanteren de PoD interventies als subsidiekader en beschouwen PoD als funderende methodiek voor de ordening binnen de toekomstige keten jeugdzorg;
 - Gemeenten willen in de komende jaren, de generalistische interventies in aantal laten toenemen ten koste van specialistische interventies. Daarvoor is o.a. nodig dat er scharnierpunten ontstaan waar het nabijhalen van specialistische zorg wordt afgestemd en georganiseerd.
 - Gemeenten willen het aantal jeugdigen die aangewezen zijn op dagbehandeling (interventieniveau 7) , gesloten jeugdzorg (interventieniveau 8) en (intensieve) gespecialiseerde jeugdzorg (respectievelijk interventieniveaus 6 en 5), terugdringen en vroegtijdig voorzien van lichtere vormen van ambulante hulpverlening.

Ten aanzien van de overgangstermijn en – maatregelen:

- De Drentse gemeenten en de provincie Drenthe kiezen voor een overgangstermijn van vier jaar, die op 1 januari 2014 begint. Zoals ook in het transitieplan jeugd is aangegeven, is het onmogelijk om de volledige transformatie van de jeugdzorg het komende jaar voor te bereiden zodat er op 1 januari 2015 conform de transformatiedoelen kan worden gewerkt.
- De Drentse gemeenten en de provincie Drenthe zullen deze overgangstermijn ook hanteren als het gaat om sturing, inkoop en verantwoordingsmodellen met betrekking tot de jeugdzorg en de jeugdzorgaanbieders.

Ten aanzien van het regionale transitiearrangement:

- De voorwaarden en uitgangspunten zoals die landelijk worden vastgelegd door de VNG, zijn ook in Drenthe uitgangspunt voor het opstellen van het regionale transitiearrangement.

- Onderdeel van het regionale transitiearrangement is het invullen van de ombuigingstaakstelling die landelijk wordt opgelegd (stapsgewijs komen tot een ombuiging van 15% - 25% op de huidige situatie (2012 met correcties)).
- Onderdeel van het regionale transitiearrangement is de wijze waarop provincie, gemeenten en zorgaanbieders invulling geven aan de verplichting om per 1 januari 2015 continuïteit van zorg te garanderen aan die jeugdigen die op 31 december 2014 in zorg zijn.
- Het regionale transitiearrangement bevat een eigen Drentse vertaling voor de overgangstermijn en – maatregelen (Drents model zie hierna).

Ten aanzien van het transformatieperspectief:

- Onderdeel van het regionale transformatiearrangement is een jaarlijks vooraf vast te stellen verdeling van interventies over de niveaus 1 – 3, 4, 5- 6 en 7 – 8. Achteraf wordt op basis van de werkelijke verdeling gekeken naar verklaringen en de noodzaak om aanvullende voorwaarden te stellen of de regionale transitiearrangementen aan te passen binnen de kaders die zijn vastgelegd.
- De hiervoor genoemde verdeling, is een verdeling per (sub)regio, maar ook per gemeente. Daarvoor is het monitoren van het verwijsgedrag per gemeente belangrijk. Het gaat dan om het volgen van de “zorgloopbaan” van een jeugdige en zijn gezin over meerdere jaren (0 – 18/23), waarbij ook de bij de jeugdige en zijn gezin betrokken zorgaanbieders vermeld worden.
- Wij gaan, in overleg met de aanbieders, in het regionale transitiearrangement aangeven wat uitgaande van de permissies in het Drentse model (zie hierna) wat verwacht mag worden ten aanzien van woonvormen van zorg, dagbehandeling en gespecialiseerde zorg. Het gaat ons om antwoord in de trant van “Als PoD geheel is uitgerold, dan verwachten we dat de woonvormen van zorg gedaald zijn tot X , de vraag naar dagbehandeling naar Y en de vraag naar gespecialiseerde zorg tot Z”.

Ten aanzien van het te hanteren Drents model:

Het verder uit te werken model gaat uit van een aantal inhoudelijke permissies:

- Het grootste deel van de jeugdigen onder 23 jaar kan volstaan met een goed functionerend aanbod van interventies gericht op het eigen gezin en sociale omgeving en het 1^e en 2^e PoD niveau. De verantwoordelijkheid voor deze niveaus is een lokale; het gaat ook om lokaal budget (geen jeugdzorggeld) en gemeenten zetten voor dit preventieve jeugdbeleid, welzijn-, sport- en/of cultuurbudget in.
- Een beperkt deel van de totale jeugd (aanneem 15%) heeft behoefte aan ondersteuning vanaf het interventieniveau 3 – 8. Omdat we uitgaan van een versterking van de preventie en lichte ondersteuning, stellen we gemeenten voor, de middelen voor PoD 3 en PoD 4 (nabijhalen) veilig te stellen binnen de doeluitkering sociaal domein.
- Het deel van de jeugdigen dat aangewezen is op wonen en hulp (dagbehandeling, residentiële opvang of jeugdzorg plus) is 3,5%; die hulp moet gegarandeerd worden en dus stellen we gemeenten voor de kosten die voor dergelijke trajecten gemaakt moeten worden, apart op de programmabegrotingen te zetten. Gemeenten kunnen de doeluitkering sociaal domein als dekking voor deze voorziening of reserve gebruiken.
- Het resterende deel van het macro budget jeugdzorg, kan worden ingezet op de interventieniveaus 4, 5 en 6. Welke invulling de jeugdzorg in deze interventieniveaus krijgt, is een kwestie van nader overleg met de aanbieders.

Financiële permissies bij het te ontwerpen model zijn de volgende:

- De gespecialiseerde jeugdzorg kan 10% bezuinigen op de huidige budgetten;
- Interventies op een bepaald niveau zouden voorzien moeten kunnen worden van een standaardprijs (bijvoorbeeld PoD 3 = € 1.000 en PoD4 nabij = € 3.500).
- Ombouw van budget, passend binnen de hiervoor beschreven transformatiedoelen, is mogelijk voor alle betrokken organisaties. Er is voor iedere instelling minimaal ombouw met totaal 15% mogelijk binnen het huidige takenpakket. Een ombouw van budget (jaarlijks 5%) zou de eerste drie jaren daarom ook jaarlijks te zien moeten zijn bij iedere instelling.
- Instellingen die in het kader van de transformatie nieuwe taken krijgen (bijv. lokaal welzijn) zouden mogelijkerwijs minder kunnen bezuinigen dan de genoemde vijftien procent. In dat geval geldt dat de meer gespecialiseerde instellingen voor de uitdaging gesteld zullen worden navenant méér te bezuinigen.

Verzoek

1. De expertgroep overgangsmaatregelen opdracht te geven het regionale transitiearrangement Drenthe voor te bereiden.
2. De hiervoor genoemde uitgangspunten vast te stellen als richtinggevend kader, ten aanzien van:
 - a. het beleidskader jeugdzorg;
 - b. de in Drenthe te hanteren overgangstermijn en – maatregelen;
 - c. het regionale transitiearrangement;
 - d. het regionale transformatieperspectief;
 - e. het Drentse model voor de overgangsmaatregelen.
3. De hiervoor aangegeven planning vast te stellen.